

1090

Thalia.

10. H. SZÉKELYI BUDAYTÁRSASÁG
Művelődési Központ
Közelítőnapló
1904. 4. 10. 1904

29

MŰVÉSZETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN. @ A SZÍNHÁZI IDÉNY ALATT MINDEN NAP.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. @ EGYES SZÁMONKINT 10 FILLÉR. @ A SZINI IDÉNY ALATT 6 FILLÉR.

Szerkeszti: HERGER TIHAMÉR.

Ujvidék.

1904 április 3.

1. szám.

PROGRAMMUNK.

Midőn mai nappal lapunkat megindítjuk, kettős cél lebeg előttünk. Mert míg egyrészt itt a mi ezerajku végvidékünkön közelebb kívánjuk hozni a sziveket a magyar színművészet-hez, másrészt azon cél vezérel bennünket, hogy városunk és délvidékünk intelligens osztályának olyan hézag-potló, művészeti és irodalmi közlönyt nyújthassunk, melyben — tekintve azon körülményt, hogy hazai íróink legkimagaslóbb gárdáját lapunk számára megnyerni szerencsések voltunk, — megtalálja ki-kí azt a szellemi táplálékot, mely elvitázhatatlanul képes és alapját képezi mai, modern társadalmunknak.

Célunk első részének elérésére, t. i. hogy magyar Thaliánkat társadalmunk édes gyermekévé tegyük, a rendelkezésünkre álló összes eszközöket fel fogjuk használni. Lapunk alább ismertetett vázlata, hű tükrét mutatja azon tag körnek, melyben a festett világot s annak papjait felölelni kívánjuk.

Célunk másik részének sikere biztos kezekbe van letéve, mert a mit egy koszorus Jókai, egy Sipulusz, egy Mikszáth stb. jeleseink irnak, — kik mindannyian segédkezükkel tisztelték meg lapunkat — széles e hazában mindenütt visszhangra találnak s ennélfogva az az épület, melyet ilyen mesterek segítenek felépíteni, kell

hogy biztos legyen! Hisz — Istennek hála — elmulottak már azok a szomorú idők, midőn irodalmunk ama kertjei is elpusztultak, hol a fentiekhez hasonló önzetlen, fáradhatatlan kertészek öntöztek!

„Tárcza“ című rovatunkat a legjelesebb hazai és külföldi írók tollából eredő eredeti cikkekkel fogjuk kitölteni.

„Mult“ című rovatunkban ismertetni kívánjuk színművészetünk gyermekkorát s a magyar Thalia megteremtésén titáni munkát végzett első munkásokat. Tarkítani fogják e cikkeket régi művésztünk más osztályából vett közlemények is, mint a régi magyar dalról, a mélabus, kurucz zenegyöngyökről, stb.-ről írottak.

„Jelen“ rovatunk, mint neve is mutatja, a most élő magyar színművészetet tárja elénk. Színpadjaink és művészeink nagyjait kívánjuk bemutatni, nemcsak képen, hanem a lehetőségig azok hű életrajzát saját tollukból.

„A spreicz árnyékából“ E címet adtuk annak a rovatunknak, melyben a festett világ belső életéből ellesett eseményeket és apróságokat fogjuk bemutatni. A régi komediás koldustarisznyája, valamint a secessió világ kulissabonbonja, egyaránt érdekessé fogja tenni e sorokat.

„Idegenből“ cím alatt a külföldi művészet eseményeit fogjuk ismertetni, mely célból bennünket közelebb érdeklő helyekről saját tudósításaink lesznek.

„Színpadjaink“ rovatunkban különösen bőven fogunk foglalkozni a fővárosi és vidéki színházak eseményeivel. Ismertetni fogjuk a premiéereket, a főszereplőket, lehetőleg művészeti kivitelű képek keretében.

„Hirek“: Hireink fel fogják ölelni a művészeti élet összes közelebb érdeklő momentumait, úgy itt a hazában, mint a külföldön történeteket.

„Sfinx“ alatt eredeti talányokat közlünk s megfejtőink között érdekes tárgyakat — irodalmi termékeket — fogunk kisorsolni.

A színházi idény alatt hozzuk naponkint a teljes színlapot, valamint a színrekerülő darab rövid tartalmát. Egyben mindenkor figyelemmel fogjuk kíséni az új darabok ismertetését más lapokban s legjobb kritikusaink bírálatait esetről-esetre szemle alakjában fogjuk közzétenni. Fenti idény alatt, egy külön rovatunk is lesz:

„Kritikus“ címmel, melynek sorában a mi színházunk előadásait és szereplőit fogjuk megbeszélés tárgyává tenni. Az érdemnek mindenkor elismeréssel fogjuk a pálmát nyújtani épp oly jóindulattal,

HAJEK FÜLÖP, ezukrász

Ujvidék, Futtaki-utoza.

Ajánlja sajátkezűleg és felügyelete alatt naponta frissen készített: crém-süteményeit, kelt tésztáit, briost és különféle tortáit.

KÜLÖNLEGESSÉGEK: Lakodalmi és különböző estélyekhez való teljes összeállítások, secessió torta, parfait, Kugler-dessert és tejhabetem-bonbonok.

Vajas-dessertek Wagner-féle teavajból.

Jovanovics Pánta

fényképészeti műterme

UJVIDÉK, Fő-uteza 9. szám.

Készít — a legkényesebb igényeket is kielégítő — a fényképészet körébe vágó összes munkákat, valamint nagyításokat és festményeket a leggyorsabbaktól a legművésziesebb kivitelben.

Gyors szállítás mellett árai a legmérsékletesebbek.

Steiner Gyula, férfi- és női-divatáru raktára

Ujvidék I. Ferencz József-tér, a „Vasember“-hez, Andrássy-utca sarkán.

Dusan felszerelt raktár: fehérnemű- és szövöttáruk, nap- és esernyők, vállfűzők, férfi- és női szabó kellékek, illatszerek, női kézimunkák, ruhadiszek stb. stb.

— * Hammerli-féle híres pécsi bőrkesztyűk egyedüli főraktára. * —

mint a mily befolyástól ment szigorral az ostorozni valót sujtani fogjuk. Előttünk fog lebegni a művész és közönség érdeke egyaránt, bár nem fogjuk szem előtt tévesztetni azt a nagy munkát, melyet magyar színészeink itt a végvidéken végeznek.

A „Thalia“ megjelenik minden hó 1-én és 15-én, a színházi idény alatt mindennap. Ezenkívül a lap keretébe eső összes nagyobb ünnepélyek vagy események alkalomával külön kiadásban, mely az az alkalomhoz mért terjedelemben fog megjelenni.

A „Thalia“ előfizetési ára 8 korona évenként, mely összegben a külön kiadások bennfoglaltatnak. Egyes szám ára 10 fillér, a színházi idény alatt 6 fillér. Alkalmi kiadások ára a terjedelemben és kiállításához mérten változik.

„THALIA“
szerkesztősége.

SZINPADJAINK.

Kövessy Albert Ujvidéken.

Negyedizben jött el Kövessy művészgárdájával városunk falai közé. Örömmel üdvözljük a szerencséskezű direktort, mert hisz neki sikerült az, a miért előtte annyian siker nélkül küzdöttek. Sikerült neki a mi több ajku városunkban a magyar színművészet pártolására olyan szépszámú híveket toborzani, hogy már évek óta tíz-tizenkét héten át a magyar Thalia papjai otthonra találnak nálunk. Tekintsünk csak vissza a tíz év előttiekre, milyen mostohan bánt el közönségünk akkor az idetevéd magyar színészettel. Az igaz, hogy nem is jött be hozzánk az időben, valami első rangú társulat, de vegyük tekintetbe azt, hogy jobb

erők is voltak közöttük, — hogy többet ne említsünk Hegyi, Margó és a jó öreg Bokodi — s ennek dacára 2-3 heti ittlét után ugyszólván meg kellett szökniök. Üres zsebbel, teli adóssággal hagyták el városunkat, mert közönségünk inkább a czirkuszba, vagy a panorámába járt, s ezalatt a színész üres pad-sorok előtt, üres gyomorral dicsőíthette legnagyobb kincsünket, a magyar szót!

Szomorú idők voltak ezek, a közelmultban s nem-e lélekemelő az a látvány, hogy aránylag ily rövid idő után nemcsak városunk intelligenciája, hanem a középosztály ép úgy, mint a plebs tömegesen zarándokol a magyar Thalia csarnokába! De szinte halljuk némelyek azon ellenvetését, hogy, hiszen nem is csoda, miszerint azelőtt nem járt a közönség a színházba, mert rosszak voltak az idevetődött vándortársulatok, Gondolják meg azonban fentiek, hogy miért működtek színpadjainkon akkortájt csak oly másodrangu társulatok? Nem-e a közönség közönyén mulott, hogy rendezettebb, nagyobb társulatok nem telepedhettek le körülünkben?! Jó szintársulat csak ott működhetik, hol azt a közönség felkarolja s lehetővé teszi a színésznek azt, hogy az anyagi gondoktól menten, minden idejét saját egyéni művészetének fejlesztésére szentelhesse. Ezt tenni nem érdem, hanem nemzeti kötelesség. Ennyit a közönségről.

Kövessynek — mint említettük — sikerült végre a közöny pánczéját átörni s sikerült neki nálunk a magyar Muzsát megkedveltetni. Nézzük már most az ő kötelességét. Az a közönség, mely az utóbbi években áldozatkésséggel karolja fel a színművészetet, szintén joggal megkívánja azt, hogy annak a társulatnak igazgatója, kinek sikerült vele a színházat megkedveltetni, minden erejével oda hasson, hogy a tár-

sulat melyet falaink közé vezet, minden tekintetben meg is érdemelje a támogatást. Mert az még nem teljes győzelem, hogy Kövessy áldozatkész híveket tudott szerezni a magyar színháznak: a siker pálmáját csak akkor fogja teljesen kiérdemelni, ha ezen lelkes se-reget, kitünően szervezett társulatával kielégítve nemcsak összetartani, hanem minden idényben növelni is fogja. Nem akarjuk bonezkes alá venni az okot, hogy miért volt Kövessy társulata a múlt évi színiidény alatt a megszokottnál gyengébb, de sajnálattal kellett konstatálnunk, hogy a közönség lelkesedése nevezett színiidényben fenti körülményekből kifolyólag nem növekedett, hanem inkább lelohadt. S sajnálattal láttunk épen olyanokat elpártolni, kik épen csak az utóbbi időben lettek hívei a magyar Thaliának. Érthető érdeklődéssel nézünk tehát elébe az idei évad társulatának. Az »Előleges színházi jelentés«-en feltüntetett művészi személyzet névsora sikert jósol. A névsor igazolja, hogy Kövessy semmi áldozatot nem kimélve elsőrendű művészekkel vonul be városunkba. Részint ismerős, részint a vidéki színpadokon előnyösen ismert elsőrangú művészgárdát toborzott össze.

Ismerve Kövessy zseniális rendezését s azt a fáradhatatlan buzgalmat, melyet társulatának tökéletesbbitésére fordít, evvel a személyzettel reményleni engedi, hogy igényeinket teljesen kielégítő előadásokban lesz részünk.

Viszont ismerve a mi bőkezű, lelkesedni tudó, áldozatkész közönségünket, előre is biztosíthatjuk Kövessyt, hogy ez a közönség nem fogja cserben hagyni s pártfogását nemcsak kötelességnek, hanem élvezetnek is fogja tartani.

Igy, ha mindkét fél áldozatkésséggel fog együtt működni, úgy biztosan állítjuk, hogy ezen színi évad nemcsak azokat

HODOVÁNYI ANDOR, UJVIDÉK

SZOBA- ÉS DISZFESTŐ.

Készít: templomok, dísztermek, színházi és alkalmi díszleteket, valamint SZOBAFESTÉST a legizlésesebb színösszeállításban.

Dús választék legujabb menyezeti- és falfestési mintákból, valamint tapeta és papirmachéban.

Osnabrück

Europa legelső és legelőkelőbb level-
papir-gyáranak állandó és egyedüli
képviselője az egész délvidék részére

HERGER ÁGOSTON könyv- és papir-áruháza

Ujvidék, I., Ferencz József-tér 3,

az Erzsébet szálloda és a „Maticza Srpska“ épülete között.

fogja visszatéríteni, akik a multban esetleg elpártoltak, hanem az ujvidéki magyar színház lelkes barátainak számát sikerrel fogja növelni.

Evvel a reménnyel ödvözljük tehát városunk lelkes közönségét és Kövessy Albertet.

A postásfiu és a huga.

— A darab meséje. —
I. felvonás.

A postásfiu és huga, kik árvák, rajongó szeretettel csüngenek egymáson. Minthogy Klárikának nagy hajlama van a színpadhoz, Muki mindenáron valamelyik színpadra akarja bejuttatni. Egy napon beállít Vankay színigazgatóhoz s avval a hazugsággal, hogy Dr. Csipkés szerkesztő unokabátyja, sikerül az igazgatót rábírni, hogy Klárikának tehetségét kipróbálja. A sikerült próba után az igazgató Mukinak megígéri, hogy hugát szerződteti.

II. felvonás.

Nehogy a turpisság napfényre kerüljön, Muki hugával felmegy Dr. Csipkés szerkesztőségébe, hogy tőle hazugságáért bocsánatot kérjen. Csipkés eleinte bosszankodik, de Klárিকা csakhamar kiengeszteli olyannyira, hogy pártfogását is megígéri neki.

III. felvonás.

A darabot, melyben Klárিকা lép fel először Dr. Csipkés írta és annak czimzerepét eredetileg a társulat primadonájának Álmay Ilkának szánta. Klárিকা közbenjöttével Álmay elesik a szereptől s e feletti dühében udvarlójával Báró Szalánczyval összebeszélnek, hogy a darabot elrontják. Tervüket akképen főzték ki, hogy a karmesterrel megbeszélték, miszerint az az előadás alkalmával, midőn Klárিকা dalát kellene vezényelni hirtelen rosszullet ürügye alatt hagyja el a karmesteri széket. Azonban Álmay tervez, és — Muki végez; t. i. midőn a karmester hirtelen

elhagyja a zenekart, Muki a közönség engedelmével kezébe ragadja a vezénylő pálcát s Klárikának mégis sikerül elénekelni couplé-ját. Mukinak a dologból csak az a kára támad, hogy szűzies dirigálása folytán a zenekar oly botrányosan játszik, hogy az ebből támadt pánik hevében a színházból kidobják.

IV. felvonás.

De végén csattan az ostor. Az előadás utáni napon reggel Mukiéknál vagyunk Muki még Morpheus karjaiban pihenni ki a tegnapi viharos nap fáradoalmait s nem mer Klárিকা szeméi elé kerülni. Ezalatt Klárিকা meghozatja az ujságokat a melyekből mindkettőjük legnagyobb öröme az, hogy a botrány daczára, azok mind Klárিকা sikeréről zengenek. A sikerről Báró Szalánczy is értesülvén, a vén keeske felsiet Mukiékhöz, azonban Muki átlát a szítán s a báró urat csakhamar az ajtó elé helyezi. Annál szivesebben fogadja Csipkés doktort, ki Klárikába belészeret s örömmel adja rájuk — »apa hiányában« — az apai áldást.

A drótostót.

A darab meséje.

Az előjátékban a drótostótok fiaikat a világba bocsájtják. A náluk divatozó szokás szerint a gyermekeket eljegyzik ottani hasonló korú leányakkal. Jankót, ki szintén utnak indul, szintén eljegyzik Zsuzskával, ki jegyesének utraivalóul Pfefferkorn hagymás zsidótól 1 forintot kölcsönöz ki.

I. felvonás.

Az előjáték óta 10 év mullott el. Jankó a fővárosba került s ott Pfefferkorn közbenjárására Günther bádgosmesternél üzletvezető lett. Günther nagyon megkedvelte a fiut, olyannyira, hogy idővel nemesak üzletét, hanem Miczi nevű leányának kezét is Jankónak

szánta. Zsuzska már régen elfeledte Jankót s szive egy másik földijéhez Miloshoz vonzódik. Miután Milos szintén a fővárosban tartózkodik, mint huszárkáplár Zsuzska utána jön fel Budapestre. A véletlen úgy hozza magával, hogy Zsuzska szintén Pfefferkornnak ajánlatára Günther házába áll be szolgálónak. Épen belépésének napján Janku és Miczi eljegyzésére készülnek. Az eljegyzési ünnepélyen Pfefferkorn, ki szintén hivatalos volt, azon hiszemben, hogy Janku és Zsuzska még mindig szeretik egymást, az egybegyülteknek tudomására juttatja Jankunak Zsuzsával történt 10 év előtti eljegyzését, mi által óriási zavart okoz s eközben a függöny legördül.

II. felvonás.

Milos kaszárnyájában vagyunk. Miczi és Zsuzska, kik ezalatt már egymást megértették, felkeresik a huszárkáplárt, kit Zsuzskának, Pfefferkorn által felderített gyermekkori eljegyzése szintén elkedvetlenített; hogy neki a dolgot szintén megmagyarázzák. A kölcsönös megértés s egy jó csomó csomó bohóság után, a szerelmesek egymáséi lesznek.

HIREK.

Bérlet. Kövessy 20 előadásra bérletet nyit. Bérleteket elfogad Károlyi Lajos igazgatósági titkár és a színházi pénztár. A bérlet kezdődik a mint a gyűjtés befejeztetett. Árak a 20 előadásos ciklusra: Páholy 120 korona. Körszék (első 7 sorban) 32 kor., a 8., 9. és 10. sorban 26 kor.

Heti műsor. Hétfőn: délután »Csokon szerzett völegény«, este »Czigánybáró« (Ruzsinszky első fellépte); Kedd: »Aranyhíd«. Szerda: »Sötétség«. Csütörtök: »Bob herczeg«, Péntek: »Falu rossza«. Szombat: »Gasparone«.

Cs. és kir. udvari szállító

MÜLLER J. L., ILIATSZER- ÉS PIPERESZAPPAN-GYÁROS
BUDAPEST.

Gyári raktár: Koronaherczeg-utca 2. sz. — Gyár: Rottenbiller-utca 36. sz.

BRISE DE VIOLETTES
a legjobb ibolyaillat.

Fenyőerdő illat a legkiválóbb orvosok által ajánlva, élénkíti a légzőszerveket, tehát nélkülözhetetlen minden lakosztályban.

BLAHA SERAIL-POUDER
Müller-féle a legjobb arpor.
Ára 60 kr. és 1 forint.

Csász. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász-Coburg-Gothai Herczeg Ó-Fensége szállítói

FRANÇOIS LAJOS és TÁRSA

PEZSGŐBOR-GYÁROSOK

MONOPOLE EXTRA DRY ENGLAND
VIN BRUT **BUDA FOK** TRANSYLVANIA
CARTE BLANCHE GRÉMENT ROSÉ

A MAGYAR SZINIDÉNY KEZDETE.

BÉRLET SZÜNET **Ma husvétvasárnap, 1904. évi április hó 3-án, két előadás!** BÉRLET SZÜNET

Délután 3¹/₃ órakor félhelyárakkal:

A postásfiu és a huga.

Énekes bohózat 4 felv. Irta: Buchbinder Bernát. Magyar színre alkalmazta: Sziklay Kornél és Faragó Jenő.

I-ső felv. „Az új csillag”. II-ik felv. „Főpróba a szerkesztőségben”.
III-ik felv. „Szinházi botrány”. IV-ik felv. „A kritikus úr nőül”.

Dr. Csipkés Emil, a „Budapesti Híradó” munkatársa	Almásy Endre
Báró Szalánczy	Magyari Lajos
Vankay Endre színigazga	Nagy Dezső
Álmy Milka	Hevesi Gusztika
Bájkerti Lili	Károlyiné Emília
Gombatóvi René	Hevesy Mariska
Hertelendi Iza	Kozma Margit
Bodrogi Géza színész	Köszegi Károly
Szinei Imre	Halász Alfréd
Bulkay Ferencz	Láng Lajos
Karacsi József	Bombay Gusztáv
Merény Ákos, rendező	Földes Vilmos
Felhő Muki, levélhordó (postásfiu)	Latabár
Felhő Klári a huga	Tury Mariska
Dr. Pusztits Lipót, színházi orvos	Károlyi Lajos
Penezi Kálmán ügyelő	Rácz Géza
Szöke Henrik	Déry Béla
Makróczy Sándor	Ádám Győző
Pityke, szerkesztősége szolgál	Áldory László
Hubertné	Erdős Alice
Nyomdász inas	Halász Anna
Színházi sugó	Romváry
	kellékesek.

HARMADIK KÉP:

A színházi botrány és „Felhő Klári” első színpadi kísérlete: „Az erény diadala”.

A herceg és a majoros leánya.

Regényes operette 4 felv. — Irta és zenéjét szerette: dr. Csipkés Emil.

Nanetta, a majoros leánya	Felhő Klári k. a.	Tury Mariska
A herceg	Bulkay Ferencz	Ádám Győző
A hercegnő	Gombatóvi René	Hevesi Mariska
Adolf, udvarmester	Szinei Imre	Láng Lajos
Izadora, neje	Bájkerti Lili	Károlyiné Emília
Pierre, pásztorfiu	Bodrogi Géza	Halász Alfréd
Amanda	Hertelendi Iza	Fehér Margit
Amale	Ballagi Dóra	Kozma Margit
Szolga	Karacsi József	Bombay Gusztáv

Szinházi botrány a közönség közt.

Előidézik:	Br. Szalánczy	Magyari L.
Felhő Klári (a színpadon)	A postásfiu (a földsz.)	Latabár Á.
Álmy Milka a páholyb.	Hevesy G.	Pityke (a karzaton)
		Áldory László

Este 7¹/₂ órakor rendes helyárakkal:

A DRÓTOSTÓT.

Nagy operette egy előjattékkal és 2 felv. Irta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkay György és Mérey Adolf. Zenéjét szerette: Lehár Ferencz.

AZ ELŐJÁTÉK SZEMÉLYEI:

Blasek Milos	Latabár Árpád
Milos, fia	Károlyi Antika
Vojtek, drótostót	Magyari Lajos
Babuska, felesége	Károlyiné Emília
Zsuzska, leányuk (8 éves)	Kövessy Mariska
Jankó, neveltjük (12 éves)	Károlyi Sándor
Pfefferkorn Farkas Lipót, hagymakereskedő	Kövessy Albert
Vaklavék	Bombay Gusztáv
Kropacsek	Köszeghy Károly

Milos cselédsége, paraszt nép. Drótos fiuk. Színhely: Tótfalu Trencsén mellett. Idő: 12 évvel az I-ső felvonásban történendők előtt.

A DARAB SZEREPLŐI:

Günther, bádigos mester	Nagy Dezső
Miczi, leánya	Tury Mariska
Jankó, üzletvezetője	Aldory László
Pfefferkorn Farkas Lipót	Kövessy Albert
Zsuzska, cselédleány	Szilágyi Etelka
Milos, hus árkáplár	Róza Sándor
Gíza	Kövessy Mariska
Lóri	Hevesi Gusztika
Órmester	Károlyi Lajos
Koháry, huszárönkéntes	Halász Alfréd
Girált báró, huszárönkéntes	Déry Béla
Keszeg, káplár	Ádám Győző
Tizedes	Láng Lajos
Ordonáncz	Földes Vilmos
Rezervista	Köszeghy Károly
Egy ur	Vajda Elek
I-ső	Rácz Géza
II-ik	Réti István
Trombitás	Sütő Imre
Czinczér	Bombay Gusztáv
1	Halász Anna
2	Kozma Margit
3	Déry Ilona
4	Déry Rózi
5	Molnár Juliska
6	Kertay Ilka
7	Déry Béláné
8	Fehér Margit

Günther rokonai és barátai. Tartalékosok, szabadságolt katonák. Történik az I. felv. Günther üzlethelyis. Bpsten. A II-ik egy lovaskaszárnyában.

Winkle István gőzsörfőzde Ujvidék.

ALAPITTATOTT 1850-ben.
Gyárt világos „KIRÁLY” és barna „BAJOR”-sört.

1 pohár világos „Király”-sör 7 kr. — 1 pohár barna „Bajor”-sör 8 kr.

a sörfőzde söroszárnyában Ujvidék, Uri-utca 7. szám.

Naponta friss esapolás!

Kitűnő villásreggeli!

Külön étterem!

Szives pártfogásáért esedezik

Koplovics József, vendéglős.

— Minden szerdán és pénteken délelőtt halpaprikás! —

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.